

GLAS GORENJJSKE

UREJA: UREDNIŠKI ODBOR / ODGOVORNÍ UREDNIK SLAVKO BEZNÍK / UREDNÍSTVO IN UPRAVA: KRAJN, SAVSKI BREG 2; TELEFON 475; TEKOČI RAČUN PRI NB KRAJN-OKOLICA ST. 624-T-127 / IZHAJA VSAKO SOBOTO / LETNA NAROČNINA 400 DIN, POLLETNA 200 DIN, ČETRTLETNA 100 DIN, MESECNA 35 DIN / POSAMEZNA ŠTEVILKA STANE 8 DINARJEV

S posvetovanja komunistov na Jesenicah

Klerikalizem izkorišča našo demokracijo

Delo vodilnega kadra preveč omejeno na politične dolžnosti

Plenuma okrajnega komiteja ZKS Radovljica so se minulo soboto udeležili članji okrajnega, mestnih, občinskih in tovarniških komitejev ter člani sekretariata okrajnega odbora SZDL. Poleg navedenih, ki so malo dvorano Fizkulturnega doma na Jesenicah povsem napolnili, se je plenuma udeležil tudi član Izvršnega odbora ZKS tov. Tomo Brejc.

Sekretar okrajnega komiteja tov. Mirko Zlatnar, ki je plenum vodil, je predlagal, naj bi proučili pismo CK ZKJ in v zvezi s tem pregledali ter ocenili delo posameznih orga-

nizacij in članov ZKS radovljicega okraja. V svojem referatu je nato nanihal napake osnovnih, občinskih, mestnih in tovarniških komitejev, kakor tudi okrajnega. Ko je omenil nekatere nepravilnosti v žirovnicah in v Kropi, je govoril še o raznih prosvetnih in televodnih društvih, kjer komunisti ne opravljajo svojih dolžnosti tako, kakor bi jih morali. Vodilni kader je še vedno omejen le na politične dolžnosti in ni dovolj povezan z množicami, kar v večini krajev ne roditi najboljših uspehov. Zadnje čase je opaziti večjo budnost nad kriminalom, ki mu zapadajo že tudi vodilne osebe v ustavnih in podjetjih. Tov. Zlatnar je opozoril še na tako imenovano zaslugarstvo in gruppiranje, lokalpatroci in podobno ter na klerikalizem, ki demokracijo prerad izkorišča.

Referatu okrajnega sekretarja je sledila živahnna diskusija. Med drugimi sta diskutanta iz Lesc in Bleba navzoči seznamila s kaj čudnim odnosom domačinov do tujih letošnjic. Ljudje klečepeljajo okoli njih, zraven jih pa odrijo, kar se le da. V tem prednjačijo seveda so meščani obiskali grobove padlih borcev, ki počivajo v tržiški občini.

V spomin na dogodek, ko so pred dvanaestimi leti prvi borce iz Tržiča odigli v kranjsko-tržiško partizansko četo, je LOMO Tržič proglašil 5. avgust za občinski praznik. Letos ga prvič svečano proslavili. Na predvečer praznika je bila množična manifestacija na Glavnem trgu, naslednji dan pa so meščani obiskali grobove padlih borcev, ki počivajo v tržiški občini.

Kranj, 5. avgusta 1953. Že šest dni se zlasti v popoldanskih urah vali reka ljudi proti osnovni šoli, kjer je od 31. julija dalje Gorenjski sejem. Do slike si je izdelke gorenjskih obrtnih in industrijskih podjetij ogledalo že 14 tisoč ljudi, med njimi podpredsednik Iz-

vršnega sveta LRS tov. Ivan Maček in več članov Izvršnega sveta. Gorenje in turje srečemo na odprttem razstavnem prostoru, ko si ogledujejo razstavo kranjske Komunale še več pa jih z zanimanjem ogleduje leseno visokoprilitično montažno hišo Lesnega industrijskega podjetja Kranj. Čeprav stavba ni velika, bi zadostovala tudi za številnejšo družino, kajti prostori so zelo racionalno izrabljeni. 850.000 din, kolikor stane, vsekakor v primeri z zdanimi hišami iste velikosti ni dosti. Vodovodna in električna napeljava ter druga oprema notranjih prostorov pa bi ta znesek povečali na pol drug milijon, ki ga marsikdo ne premore. In vendar si je LIP na Gorenjskem sejmu zagotovil že tri kupce.

V bližini montažne hiše je Okrajna zveza kmetijskih zadrug razstavila različne poljedelske stroje in sredstva za zaščito rastlin. Tu srečujemo predvsem kmete, ki kažejo za-

vanjske stiske in visokih cen pohištva to novost marsikdo z veseljem pozdravil! Med razstavljenimi noben luksuzni artikel!

Ja, potem pa cene ne bom smel spremiščati!

Ja, potem pa cene ne bom spremiščati! Tako nekako mi je odgovoril neki razstavljač, ko sem ga pobaran, zakaj obrtniki svojih izdelkov ne opremijo vsaj s cenami, če že nimajo svojih zastopnikov na razstaviščih. »Na ogled je vse, kar znamo delati, kdo bo hotel kaj kupiti, bo že prišel do nas.« Res preprosta utelejitev, ki odlično dokazuje, da naši obrtniki niso v zadregi glede naročil. Zlasti pohištveni

Bolj kot mizarji, so se potrudili čevljariji. Vsa razstavljenia obutev je zelo solidno izdelana, zlasti čevlji kranjske čevljarske zadruge in športna obutev »Alka« iz Duplej. Vendar pa pogrešamo še pri marsikaterem čevljiju tistega, čemur pravi preprost človek »šik«. Zakaj si toliko ljudi želi italijanske obuteve? Prav zato, ker je zelo lican in prozna. Od obutev, ki jo razstavljajo obrtniki, najbolj ugajači copati vseh vrst, izdelani v Tržiču ter lesene šatulje in pokali Dragota Višnjarja z Jesenic.

Kdaj bodo naprodaj?

»Iskra« se je na Gorenjskem sejmu zelo postavila: razen že znanih, toda izpopolnjenih aparatov in instrumentov ter instalacijskega materiala razčakuje četrto izpopolnjeni tip kinoprojektorja za široki in novi kinoprojektor za ozkij film. Velik grafikon prikazuje, da je prodala tovarna v Srbijo že 217 kinoprojektorjev, na Hrvatsko 138, v Bosno in Hercegovino sedem manj in v Sloveniji 106 kinoprojektorjev za 35 mm film. Razen tega je izvozila že 181 kinoprojektorjev v Nemčijo, Turčijo in na Kitajsko; naročil jih je tudi Pakistan.

Novačna pa so poštne centrale. Primerek, ki ga podjetje razstavlja, je izdelan za tri poštne linije s 50 notranjimi priključki. Lahko pa bi centralo dopolnil, tako da bi služila desetim poštnim linijam s 100 internimi priključki. Za poštne centrale (stanejo 6 milijonov, 3 milijone samo uvoženih deli, se zanimata Idrija in občinski ljudski odbor v Polju. »Slovenski poročevalec« in tri druga podjetja pa so si jih že omisili.

Še večje pa je povpraševanje po svetlobnih dinamih za dvokolesa, katerih prototipe je videti na Gorenjskem sejmu. Kaže, da bodo dosti boljši kar uvoženi, škoda pa, da tudi precej dražji. Že v času Gorenjskega sejma je prejela »Iskra« za 5100 dinam prednaročila.

(Nadaljevanje na 2. strani)

Razredno davčno politiko bomo dosledno izvajali

Davkoplačevalci v radovljiskem okraju - Upravičenost do otroških doklad - Delo okrajnega in občinskih ljudskih odborov

Okrajni ljudski odbor v Radovljici bo pričel z vso resnostjo in ostrostjo reševati vprašanja davkov, kajti ljudje imajo zmeraj več davčnega zaostanka in se zelo malo menjijo za davke sploh. Res je končna odmera davkov za leto 1952 izšla še sred leta. Verjetno ne bodo davčne osnovne pripravili in bi bilo verjetno bolje, da bi davčne osnovne pripravili in predpisali prej. Tako bodo davki do 15. avgusta 79 odstotno pobrani. OLO Radovljica je poslal na teren ekipe, ki bodo davke izterjevale in po potrebi tudi rubile. Občine so se sedaj prav po domače pobrali davke; v Srednji vasi pa davčna komisija sploh ni hotela počasiti davkov. Kar pa so davčni obveznici poravnali sami osebno, pa je OLO v Srednji vasi porabil za plače!

OLO oziroma njih davčne komisije so napravili napako tudi v tem, da so vsemi davkoplačevalcem kar povprek odbrili 30% maksimalno olajšavo, ki jo zakon dopušča. V teh davčnih komisijsih sedijo po večini veliki kmetje, ki kakor drugim, tudi sebi odobrijo davčno olajšavo. Stara praksa davkoplačevalcev je zaradi manjše davčne osnove utaja dohodka. Fric Kapuc iz Lesc je prodal avtomobil ocenjen 74.000 dinarjev, za 3.550.000 dinarjev. Zaslužil je torej približno 3,5 milijona din. Za novi avtomobil pa je dal 1 milijon 237.000 din. Res ne je bilo zanimalo njegove kupno prodajne pogodb, če ne bi bilo davkov. Obdavčen je bil na 730.000 din. Seveda se je moral dobiti oviral pri izvajjanju sledne razredne davčne politike.

OLO v Radovljici je sestavil komisijo, ki je napravila analizo upravičenosti prejemanja otroških dodatkov. V občini Žirovnici je prišlo do primera, ki zasluži vso grajo. Preden je komisija prečrnila upravičence v Žirovnici, je predsednik

valci, je advokat dr. Furlan iz Radovljice, ki je prijavil 156 tisoč 424 din brutto dohodka in 94.484 din netto dohodka na leto. Torej nič več kot 7.870 din mesečnega zasluzka ali toliko kot ima pomožni državni uslužbenec mesečne plače. Verjetno »težko« preživlja sebe in družino, saj mu solastništvo hiše na Rimske cesti 18 v Ljubljani z dohodom 9.714 din ni moglo dosti pomagati. V državnih službi bi s svojo izobrazbo in bogato praksjo zaslužil vsaj 14.000 dinarjev! Njegov poklicni kolega dr. Dobrava pa je s trikrat manjšo klientelo prijavil 160.099 dinarjev brutto in 121.116 dinarjev netto dohodka. Torej 10.000 dinarjev mesečnega zasluzka. Mislimo, da nam ta račun dovolj pove!

Ugotovljeno je, da imajo obrtniki, mehaniki, ključavnarji itd. ogromne dohodke, toliko, kolikor sami hočejo. Svede jih skrbno prikrivajo - verjetno vedo, da so pridobljeni na račun skupnosti. Prav je, da Uprava za dohodke pri takih primerih napravi revizijo za 5 let nazaj in zaradi utaje uvede proti tem ljudem sodni postopek. Problem davkov je tudi pri gostincih pereč. Še vedno prikrivajo svoje dohodke. »Vino-Bled« je prodalo gostičarjem veliko več vina, kot ga je prijavilo. Jasno je, da bodo v takih primerih davčni organi davke povišali, saj je nemogoče, da bi v bodoče kaj takšega še dopustili. Psi lajajo, karavanja gre naprej! Špekulantji in utajevalci nas res ne bodo ovirali pri izvajjanju dohodka ljudje, ki žive izključno na osnovnih zasluzkov in otroških doklad.

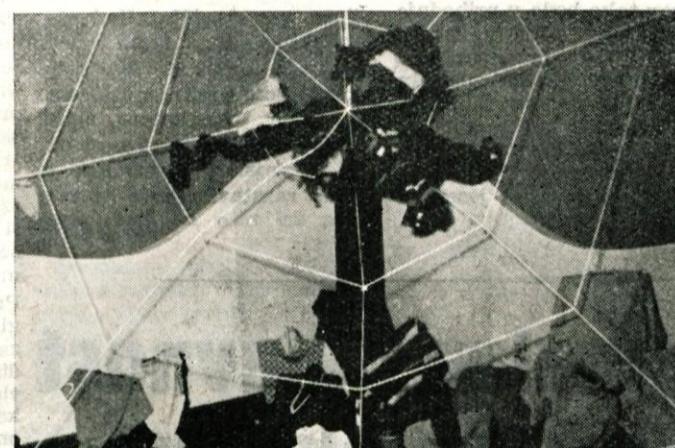
Med OLO in ObLO do predkratkim ni bilo pravega sodelovanja. V primerih, ko ObLO niso našli prave rešitve in niso znali naprej, jim OLO ni

Poslopje drž. gimnazije v Domžalah, kjer je razstava ljubljanskega okoliškega okraja

Pogled na Gorenjski sejem

V šestih dneh 14.000 obiskovalcev - odkupljeno je za 20 milijonov dinarjev blaga

»Plethenina« zmeraj bolj bogati pestrost in assortiment svojih izdelkov

nimanje zlasti za brzoparlinske, mlatilnice in pluge. Vsi ti stroji so že odkupljeni. Ni pa primeri z lanskimi, so letošnji veliko manj kvalitetni. Morda delam mizarjem krivico in so tako pohištvo razstavili pač zato, ker je cenejše. Mislim pa, da će že kdo kupuje pohištvo, da bo hotel kaj kupiti, bo že prišel do nas.« Res preprosta utelejitev, ki odlično dokazuje, da naši obrtniki niso v zadregi glede naročil. Zlasti pohištveni

mizarji ne. To v precejšnji meji, mlatilnice in pluge. Vsi ti stroji so že odkupljeni. Ni pa primeri z lanskimi, so letošnji veliko manj kvalitetni. Morda delam mizarjem krivico in so tako pohištvo razstavili pač zato, ker je cenejše. Mislim pa, da će že kdo kupuje pohištvo, da bo hotel kaj kupiti, bo že prišel do nas.« Res preprosta utelejitev, ki odlično dokazuje, da naši obrtniki niso v zadregi glede naročil. Zlasti pohištveni

Novost pa so poštne centrale. Primerek, ki ga podjetje razstavlja, je izdelan za tri poštne linije s 50 notranjimi priključki. Lahko pa bi centralo dopolnil, tako da bi služila desetim poštnim linijam s 100 internimi priključki. Za poštne centrale (stanejo 6 milijonov, 3 milijone samo uvoženih deli, se zanimata Idrija in občinski ljudski odbor v Polju. »Slovenski poročevalec« in tri druga podjetja pa so si jih že omisili.

Še večje pa je povpraševanje po svetlobnih dinamih za dvokolesa, katerih prototipe je videti na Gorenjskem sejmu. Kaže, da bodo dosti boljši kar uvoženi, škoda pa, da tudi precej dražji. Že v času Gorenjskega sejma je prejela »Iskra« za 5100 dinam prednaročila.

Na gospodarski razstavi v Domžalah

sodelujejo v glavnem le gorenjska podjetja

V soboto, 1. avgusta, je bila lovne halje ter moške in ženske domžalski gimnaziji odprtne sklebolniške slike. »Univerzalna gospodarska razstava« Domžale razstavlja vrsto ljubljanskega okoliškega okraja. V 12 precej velikih učilnicah dvonadstropne stavbe razstavlja svoje izdelke okrog 80 industrijskih podjetij, obrtnikov, trgovskih in gospodarskih podjetij. V pritličju vzbujajo pozornost izdelki mizarskega pomočnika Gregorja Cerarja iz Lukovice, ki je po lastni zasliji izdelal lino mizarsko stružnico in kmetijski sejalnik. Razstavlja tudi živilska industrija Kamnik, Preskrba Domžale in Remont mlinov Domžale. Od obrtnikov so najbolj zastopani mizarji, v glavnem izdelovali mizarsko slike, ki dokazuje proizvajalcev okus in razumevanje za narodno umetnost. Lesna industrija Domžale je dala na ogled model pohištva za hotelske sobe, ki ga izdeluje serijsko. Tovarna glasbil iz Mengša je v prvem nadstropju zavzela in opremila s svojimi izdelki celo učilnico. Razstavlja kompletno opremo za salonski orkester in nov izdelek tovarne: ustno harmoniiko »Pionir«. Razstavlja še tovarne lakov iz Domžala, Most, Komende, Mengša in Kamnika. Na gimbaziskem vrtu so razstavili kovači in kolarji, prav čedne zapravljive, karoserijske delavnice. Vir pa velik gasilski avto, ki ga je izdelala za gasilsko četo v Vevčah.

Za domžalsko gospodarsko razstavo, na kateri sodelujejo v glavnem razstavljalci iz bivške in zdravniške plašče, de-

šega kamniškega okraja, moramo reči, da še niso popolni. Izostala so nekatera važna podjetja, n. pr. tovarna »Titan«, »Keramično-kemična industrija« in »Stol« iz Kamnika, ki pa tudi drugi, ki bi s svojim sodelovanjem na razstavi lahko izraziteje poudarili gospodarsko dejavnost tega severozahodnega kota Gorenjske. Razstava je v glavnem ogledalo industrije v tem kotu, kajti obrtništvo je tu slabše zastopano. Po odpravi naštetih posmanjkljivosti bo razstava pridobila na svoji pomembnosti, posebno še, če bo zadobila koncesionalni značaj, ki ga za zdaj še nima. Zanimanje za razstavo pa je kljub temu precej veliko, saj si jo je samo preteklo nedeljo ogledalo nad dva tisoč ljudi.

V drugem nadstropju je opanziti izdelke Furlana iz Černuč, izdelke tovarne kovanega orodja iz Kamnika, dalje usnjeno galerijsko tovarne »Tokov« iz Domžala in izdelke »Motovoza« iz Grosupelja, domžalske vrvarne Adamič in litiske predmlice. V obrtniški oblačilni stroki je najbolj zastopana »Šivalnica« iz Kamnika. Razstavljajo pa še tapetniki, sedlarji, ščetinarji in čevljariji iz Domžala, Most, Komende, Mengša in Kamnika. Na gimbaziskem vrtu so razstavili kovači in kolarji, prav čedne zapravljive, karoserijske delavnice. Vir pa velik gasilski avto, ki ga je izdelala za gasilsko četo v Vevčah.

Za domžalsko gospodarsko razstavo, na kateri sodelujejo v glavnem razstavljalci iz biv-

Slabo sodelovanje med ljudskimi odbori

Nadaljevanje s 1. strani) 17 po številu. Značilno je, da nudili dovolj pomoči. Zato je so ti odborniki vse konkretno tudi prišlo do primerov v Šravni in Žirovnici. V Kranjski gori so občinski možje sklenili, da nacionalizirajo, t. j. državni hiši ne bodo prodajali, ker se bodo bivši lastniki »v kratki vrnili«. Podoba je, da odborniki sami nimajo zaupanja v družbeni red in ljudsko oblast, katere predstavniki so. Ko je okrajna komisija prišla ugotavljati obseg nacionalizirane imovine v Kranjski gori, so bili ljudje glede na miselnost ObLO prepričani, da je komisija prišla vračati nacionalizirano in zaplenjeno imovino. Pobudo za to nesmiselno zablude sta dala odbornika Volbank in Gregorij Franc - Govedar.

Občinski odbor Mojstrana je brez okrajnega dovoljenja dovolil nekemu kmetu brezplačen posek v nekaj njegovem, a sedaj nacionaliziranem gozdnu, ne da bi ugotovil, ali je gozd pod upravo GG Bled ali občine LOMO Radovljica ni vedel, koliko ima zemlje splošno ljudskega premoženja. Dajal jo je v najem, ne da bi pobiral na jemnino. Najemniki pa so kljub temu od podnajemnikov pobirali podnajemnino. LOMO sestavljajo razen štirih delavcev samo kmetje in obrtniki,

OLO v Radovljici je uvidel, da je tako stanje nevzdržno. Zato je sklenil, da bodo člani Zbora proizvajalcev in ostali odborniki v bodoče redno posečali seje ObLO in na ta način pomagali reševati problematiko. Prav tako bodo v prihodnjem na sestankih SZDL in Zborih volivcev delovni ljudje podrobno seznanjeni s političnimi in ekonomskimi vprašanji. Na ta način bodo delovni ljudje dobili trdne politične temelje, ta množična aktivizacija pa bo najboljša priprava na jesenske volitve.

Uboj v „Iskri“ pred sodiščem

1. maja 1953 je bil na vescici v industrijski menzi tovarne »Iskra« v Kranju ubit Janez Jenkovec iz Zg. Belo pri Kranju, ki je zadnje čase sčasoval na Gorenji Savi. Povzročitelj smrti, Jože Galjot iz Kranja, se je pred kratkim zagovarjal pred sodiščem.

Janez Jenkovec se je na vescici močno opil. Na zabavo je v jutranjih urah prišel tudi Jože Galjot s precej vinjenimi kolegi. Kmalu je prišlo med Jenkovecem in Galjotom do prepričanja, vendar je Jenkovec brez pravega povoda Galjota udaril. Začela sta se prerivati in padla med steklenice. Nevilhta se je za kratek čas pomirila. Kmalu pa je Jenkovec spet začel siliti v Galjota. Leta ga je močno udaril s pestjo po obrazu, tako da je Jenkovec omahnil po tleh. Z glavo je priletel na pod. Slisati je bilo močan pok. Jenkovec je obležal nezavesten. Nekateri gostje so takoj priskočili na pomoč in ga odnesli k mizi misleč, da je le močno vinjen in da se bo počasi iztreznil. Čež nekaj časa je Jenkovec popil celo polovico čaše vode, ki mu jo je dal upravnik menze. Nato so ga pustili v menzi. Ko so

Jenkovec delno izvitali.

Galjot se je pred sodiščem zagovarjal, češ da je udaril Jenkoveca v silobranu. Zagovora pa sodišče ni moglo upoštovati, saj je v trenutku, ko je Galjot Jenkoveca udaril, slednji silil vanj le tako, kakor običajno silijo pijanci. Galjot bi se moral vsekakor zavedati, da bo močan udarec v glavo ali celo pod brado pijanca podril. V takih okolnostih je padec zelo nevaren in lahko pride do hudi posledic. Sodišče je mnenja, da je Galjot izvršil ta uboj iz malomarnosti in ga je obolelo na 6 mес. zapora. Pri odmeri kazni je upoštevalo olajšino okolnost, da je Galjota

Zmagovalci so prejeli denarne nagrade in diplome. Mladinec Podlipnik še veliko obeta v streškem športu.

PO VASEH IN MESTIH GORENJSKE

Iz Kamnika

Restavracija »Dom« je odprta. V kulturnem domu Podjetja Kamnik so imeli v soboto zvečer prirčno svečanost. Praznovali so zaključek urejevanja doma. Ob tej priliki so preselili tovarniško mizo v nove prostore, ki so zdaj na razpolago vsemu kamniškemu občinstvu. Prostori so zelo okusno urejeni. Pred restavracojo je lepa tlakovana terasa in Kamničani so po svečanosti tam zaplesali.

Kino »Dom« je dobil dva nova aparata iz tovarne »Iskra«. Prva poizkusna predstava je pokazala najboljše rezultate. Kino dvorana v novem kulturnem domu bo odprta še v septembru.

Uspešne karikature kamniških plavalcev je napravil tov. Bojan Hegi. V izložbenem oknu na glavnem trgu vzbujajo veliko pozornost.

V torkem smo na kopališču zamaščakali najavljenje prvenstvene tekme med kranjskimi in kamniškimi plavalci. Zbranili so bili nad 500 gledalcev. Ker Kranjčanov ni bilo, so kamniški plavalci pripredili klubsko tekme.

KAMNIŠKI GASILCI DOBILI NOVO ZASTAVO

Ob prisotnosti mnogih gasilskih društev in ustanov so kamniški gasilci razvili nov društveni prapor, za katerega je napravila osmutek tov. Franica Kratnarjeva. Kumovali sta tov. Uršičeva in Kratnarjeva. Slednja je z lepim nagonom izročila novo zastavo tov. Homarju. Po zablianju spominskih žebličkov se je razvil dolg sprevod po mestu, slavnost pa so zaključili z zabavo v mestnem parku.

Iz Domžal

Pred kratkim so začeli v Domžalah graditi veliko javno kopališče, ki je naš občini s 9.000 prebivalci nujno potreb-

Iz Kranja

ZAKAJ JE V KRANJU MEŠO DRAŽJE KAKOR V LJUBLJANI?

Nerazumljivo mi je, zakaj kranjska klavnica, ki je edini nabavljalec in prodajalec mesa v Kranju, le-tega prodaja podost višjih cenah kot je na prodaj v ljubljanskih mesnicah. Tam n. pr. stane 1 kg govejega mesa 180 dinarjev, televjegega 195 dinarjev, v Kranju pa prodajajo kilogram prvega po 200 din, drugega pak po 220 din. Vsa živila so se zadnje čase znatno pocentila, le cene mesa se stalno dvigajo. Potrošnikom je to podraženje popolnoma nerazumljivo, kajti kar je mogoče v Ljubljani, je možno tudi v Kranju, saj ima vendar Kranj bogatejše živinorejsko zaledje kakor Ljubljana. Da tu ni vse v redu, prav gotovo drž!

Iz Radovljice

Trgovsko podjetje »Železniak« v Radovljici je s prvim avgustom odprlo v bivši trgovini »Lerh« novo poslovnično. Prejšnji lokal je bil za toliko množino različnih artiklov znatno premajhen, zato je bila postrežba zelo otežkočena.

V novi poslovnični, katero je podjetje primerno preuredilo, bodo prodajali usnjne, gumo-čevljarske, tapetniške in kolearske potrebuščine kakor tudi kolesa in radio aparate.

Ob povratku v domovino

Mladina se danes vsé premovala zaveda, kolikšno ugodje in udobnost uživa v FFLRJ. Ima dovolj pogojev, da se vsestransko usposablja v Izobrazuje.

Tudi jaz sem imel v socialistični Jugoslaviji udobno življenje, imel sem dobro službeno mesto in primerno plačo. Ni sem pa tega znan ceni, sanjal sem o objektivni deželi ter si utvarjal, da je v drugih državah boljše.

Zapustil sem starše, prijatelje, domači kraj in pobegnil v Avstrijo. Čez noč sem ostal brez domačin, znašel sem se med tujimi ljudmi, kjer sem se zelo slabo preživel. Vtaknil so me v taborišče, od koder me je neki posestnik odkupil za 14 šilingov, ravno tako kot so v sušenjski dobi delali s sužnji. Bil sem večkrat lačen kot sit. Gospodar je bil z mejo grob in me je preziral.

Vsega tega trpljenja in ravnanja mi je bilo dovolj, zato sem se odločil, da pobegnem nazaj v domovino. Še le sedaj

sem spoznal, kako prijetno mi je bilo doma in kako lepo je biti prost in svoboden. Poprijem se tega nisem niti od daleč zavedal. Ko sem se vračal v domovino in sem z vrhom Karavank zagledal domače kraje, me je postal sram nepremišljjenega dejanja. Spomnil sem se starega pregorova: »Ljubo doma, kjer ga ima«. V 14 dneh, ki sem jih preživel v tujini, sem imel možnost videti, kako malo je vreden tuj človek. Ni najosnovnejših sredstev nima za življenje, ker ga vse samo izkorisčajo.

Opozjam vse tiste, ki ne znajo ceniti udobnega življenja doma, naj ne poskušajo iti po moji poti, saj sem dovolj pretrpel v tem kratkem času. Ti doživljaji me bodo vedno opozarjali na spoštovanje domače grude. Z veseljem se bom oprigel dela in pomagal graditi boljše življenje doma, tujec pa me ne bo nikdar več izkorisčal.

Vinko Soča
Blejska Dobrava

</div

GLAS GORENJSKE

K ŠTEV. 32

Priloga za poduk in razvedrilo

8. VIII. 1953

LADO ŠTIGLIC

Bonn z okolico

(Posebej za „Glas Gorenjske“)

VKranju sem vstopil na Tauer-Orient-express. Vlak ni bil natpran in vožnja je bila kar prijetna. V Salzburgu, Wiesbadnu, Münchenu ter Frankfurtu ob Mainu sem opazil večje vrvenje po kolodvorih, zlasti so mi padli v oči oficirji in vojakji zasedbenih oblasti v Nemčiji. Po osemnajstih urah vožnje sem prispel na cilj — ustavili smo se v Bonnu. Že pri Mainzu, ko pelje vlak ob Renu, sem videl nešteto parnikov in vlačilcev, ki prevažajo premog iz Ruhra proti Strassburgu. Pot nas je vodila dalje po dolini Rena, ob slikovitih gričih, zasajenih z vinsko trto. Na gričih so nas pozdravljali ostanki starih gradov. Pokrajina je bila zelo slikovita.

Ko sem po šestih letih zopet stal na cestah Bonna, ki je zdaj glavno mesto zapadno nemške vlade, so razvaline še zmeraj štrlele kvišku in kriče o grozotah pretekle vojne. Seveda s tem ni rečeno, da med tem časom niso nič grajali. Postavili so nove naselbine v ameriškem stilu, kjer prebivajo predvsem člani vlade in člani ameriškega visokega komisarijata. Vsa poslopja so z-

vati. Kmetje imajo svoje zadruge, kjer prodajajo pridelke in jih nato odpošiljajo z avtomobili in po železnici v mesta. Vino je v teh vinorodnih krajih razmeroma drago, tako npr. stane steklenica 7 dl dobrega vina 4 DM (280 din.). Kulturno življenje, če je to sploh res kulturno, se izraža predvsem v slabih filmih s plesko vsebino. Filmji so nemške in ameriške produkcije in zelo slabo vplivajo na mladino. Vsek dan lahko sledujejo v časopisu odsodbe mladine zaradi kraje ali celo umorov. Tematika domačih filmov je čisto lokalnega značaja. Nadavno v narečju, tako da v drugih krajih besedilo le težko razumejo. Poklicno gledališče ima mesto Bonn samo eno in to v neki stari koncertni dvorani, ker je prejšnje gledališče še vedno v razvalinah. V tehničnem oziru je gledališče precej primitivno. V istem prostoru je tudi opera, ki ima na sporedu največ operet. V knjigarnah prodajajo poleg tehnične literature samo romane, med katerimi je veliko število slabih del, tako imenovanih »sund« romanov. Za resnejša dela baje ni zanimanja.

Vsepovsod po mestu sem opazil ljudi za bližajoče se volitve. Približno 10 strank obljublja ljudstvu vse možnosti. Volitve bodo v začetku septembra in vladna stranka je celo pocenila kavo, ki je v Nemčiji zelo draga. Ljudje ne verjamajo dosti v to in govorijo, da bo po volitvah zopet vse po starem. Povod vlada veliko malodušje. To in pa nezanimanje za politiko sta dokaz, da hoče prebivalstvo še vse kaj drugega kakor le prazne, nikdar izpolnjene obljube. Ravno te dni sem čital v časopisih, da je postal dr. Adenauerjev sin v Kölnu višji mestni direktor. No, videti je, da politiki dobro skrbijo za svoje družine. Ljudstvo seveda obljublja tudi povišanje plač in podobno...

Ljudje nimajo dosti upanja, da se bo njihovo življenje kaj kmalu izboljšalo. »Mi in naši otroci še ne bomo imeli lepših časov,« tako so mi govorili. Vsak se borja z svoj vsakdanji kruh in celo kmetje hodijo na delo v tovarne, v prostem času pa obdelujejo zemljo. Tako se nekolikor laže prebijajo skozi življenje. Jasno je, da množica zasedbenih oblasti ter begunci iz vzhodne Nemčije povrašajo stroške, ki jih mora plačevati nemški delavec in kmet. Celo na poštni pošiljke, se preživiš.

I zracna, z velikimi okni in knjigarnah sem spraševal balkoni. Ljudje so zelo ponosni na te nove stavbe, pri tem pa pozabljujo, da niso zidane zanke. Pokazali so mi tudi stanovanjske hišice, zgrajene za delavstvo, v katerih prebivajo predvsem begunci iz vzhodne cone. Zidane so zelo preprosto, tako da razliko med temi hišami in prej omenjenimi zgradbami lahko vsakdo opazi na prvi pogled. Taka stanovanjska hišica stane približno 25 tisoč DM, kar znaša v naši valuti 1.750.000 dinarjev. Banke posojajo denar za zidavo z zelo visokimi obrestmi. Hišica je njihova last, dokler stanovalec ne izplača posojila. Življenjski standard v zapadni Nemčiji ni posebno visok. Povprečen delavec zasluži na mesec do 300 DM (21.000 din.). Od tega mora plačati za stanovanje 60 DM (4.200 din.). Stanovanjska stiska je precejšna, čemur je vzrok tudi velik pritok beguncev iz vzhodne cone. Vsak delovni človek dela tu 3 tedne v mesecu za sebe, 1 tened pa za davke. Tako si more družina s petimi člani privoščiti meso le enkrat tedensko, ker stane 1 kg 5 DM (350 din.). Cene drugih živil so približno take kot pri nas. Cenejše pa je tam tečnilno blago in obutve. Par čevljev dobiš za 19 do 50 DM (1.330 do 3.500 din.).

Kmetijstvo in vrtnarstvo je v teh krajih na zelo visoki stopnji. Plantaže vrtnih jagod, vseh vrst češnj, zelenjave in krompirja obdelujejo po večini z motornimi napravami, gnojijo pa v glavnem le z umetnimi gnojili. Predvsem mi je padlo v oči to, da se koloradski hrošč mirno sprehaba po cestah in če greš na sprehoed po cesti, se mu skoraj ne more izogniti. Te zaloge je toliko, da so ljudje obupali v borbi z njim. Namreč tisti, ki so si res prizadevali, da bi ga zatrli. Nekdo ga preganja, njegov nosed ne, tako da uspeha mogoč. Sedaj poskušajo najti in menda so že iznašli novo vrsto krompirja, ki mu kolodrski hrošč ne more škodo-

Štirje iz Kranja s čolnom po Savi

Skozi zasavske soteske - bližamo se nevarnim brzicam

Marsikdo se je začudil množiči, ki se je pričela zbrati v petek, 24. julija, okrog enih popoldne na kranjskem mostu čez Savo. Vsi so napeto zrli na Majdičev otok, kjer se je v majhnem zalivu zbal čuden ogromen čoln. Njegova posadka se je pa pripravljala na izpolitev. Pogumno študentje Marko Aljančič, Branko Jurhar, Franci Puhar iz Kranja in Primož Šavr iz Ljubljane so se pripravljali s svojim čolnom »Želja« na plovbo po Savi do Beograda. Prtljaga je bila vkrcana, moštvo je sprejelo darila, kot je ob takih priložnostih navada, in nato dvignili sidra. Za galejo sta se spustila dva kajaka, ki bosta študente vse do cilja spremila in vodila.

*

Ze pod mostom je hrastov pilot precej trdo zadel na dno čolna in kapitan je že videl, kako gleda strašen kol skozi luknjo v podu, medtem ko je čoln, ne menec se za klesle obrazne nas čolnarjev, prav mirno zdrsnil preko. »Dobra konstrukcija!« je tedaj moštvo ugotovilo.

Kranj se je skril za ovink, stoečemu krmilarju pa je vela nasproti rahla sapica, ki nam je res preskrbel pri podjetju Gradis voznika in voz.

Pred Medvodami smo se obrnili na dežurnega elektrarne, ki nam je res preskrbel pri podjetju Gradis voznika in voz.

Rojstna hiša L. v. Beethovena

Preteklo nedeljo sem napravil izlet v Königswinter, ki leži 15 km južno od Bonna. Pešjal sem se s parnikom in ogledoval številne množice ljudi, ki si klub draginji radi privoščijo take izlete. Opazil sem tudi precej inozemcev, Angležev, Amerikankev, Holandeve itd. Trgovine v Königswinterju so zaradi tujev odpire tudi ob nedeljah. Seveda skušajo primerno olajšati žepe izletnikov. Poleg Königswinterja leži prijubljena izletna točka Drachenfels s podprtinami nekdajnega gradu. Na približno 300 metrov visoki grič pelje zoba. Ta železnica. Zanimivo je, da imajo za prevoz otrok na razpolago male osličke, kar mladino posebno radosti. Seveda tak prevoz ni preveč poceni. Ob poti in v mestu samem vzhodno v narečju, tako da v drugih krajih besedilo le težko razumejo. Poklicno gledališče ima mesto Bonn samo eno in to v neki stari koncertni dvorani, ker je prejšnje gledališče še vedno v razvalinah. V tehničnem oziru je gledališče precej primitivno. V istem prostoru je tudi opera, ki ima na sporedu največ operet. V knjigarnah prodajajo poleg tehnične literature samo romane, med katerimi je veliko število slabih del, tako imenovanih »sund« romanov. Za resnejša dela baje ni zanimanja.

ki gredo po nemški državi, moraš dodati znamko »fond za begunce«. Tudi pakete, ki jih posilja zapadna Nemčija na vzhod, mora plačati nemško delovno ljudstvo.

Ko sem bil pred šestimi leti v zapadni Nemčiji, ljudje še niso bili seznanjeni z Jugoslavijo, poznavali so jo samo pod imenom Balkan. Sedaj pa, ko sem govoril z njimi, so vsi občudovali tako politično kakor tudi gospodarsko rast naše domovine. Dobro jim je znano, kako je predsednik Tito odlepčno prekinil zvezze z informiranjem. Zelo občudujejo pogum našega državnega vodstva. Došli ljudi, ki so že prebili pri nas svoj dopust, ne more prehvaliti lepot naše domovine, kakor tudi ne postrežbe. Tudi v športnem pogledu Jugoslavijo precej dobro poznajo. Spominjajo se nogometnih moštov, ki so jih gledali v Kölnu, sedaj pa se navdušujejo za lahkokoleski miting, ki bo prihodnji mesec v Kölnu. Nastopil bo naš tekač Mihalič in tukajšnje športno časopisje mu daje zelo poahljive ocene.

V zapadni Nemčiji je še nekaj bivših jugoslovenskih vojnih ujetnikov, ki so ostali po vojni v tujini. Preživljajo se s prekupevanjem, nekateri pa celo s krajo in umori. Seveda ne delajo časti naši državi, ko piše v časopisu, da je ta in ta Jugosloven prišel pred sodišče zaradi nepoštenosti. Vsi ti ljudje so brez državljanstva ter po večini tudi delomrnezni, ki bi rad živel na račun delovnega ljudstva. Nekateri so odšli že v Ameriko, pa so se zopet vrnili, ko so uvideli, da moraš tudi tam trdo delati, da kmet. Celo na poštni pošiljke, se preživiš.

V zapadni Nemčiji je še nekaj bivših jugoslovenskih vojnih ujetnikov, ki so ostali po vojni v tujini. Preživljajo se s prekupevanjem, nekateri pa celo s krajo in umori. Seveda ne delajo časti naši državi, ko piše v časopisu, da je ta in ta Jugosloven prišel pred sodišče zaradi nepoštenosti. Vsi ti ljudje so brez državljanstva ter po večini tudi delomrnezni, ki bi rad živel na račun delovnega ljudstva. Nekateri so odšli že v Ameriko, pa so se zopet vrnili, ko so uvideli, da moraš tudi tam trdo delati, da kmet. Celo na poštni pošiljke, se preživiš.

Drugo jutro smo bili kmalu na poti proti Tacnu, kjer nam je zopet zaprl pot široki jez z elektrarno na eni in mlinom na drugi strani. Zaradi mlačev smo po dolgem povpraševanju le dobili pri nekem prijaznem kmetu voz z majhnim, pa močnim konjičkom. Končno smo bili nekaj pred drugo uro popoldne spet na vodi. Ob bregovih je bilo vse polno kopalcev, ki so menda že brali o našem podvigu, saj so nam klicali od vseh strani: »Kam pa stará Škatla? Kranjski pustolovci gredo!« Mi smo pa še bolj ponosno zaveslali in naš tovariš jim je na fruto zaigral posmehljiv napev.

Proti večeru smo pripluli do pripravnega travnika in senčnika. Tu bi lahko prenočili, smo pomisili vsi hkrati. Dve dekleti sta nam povedali, da smo pristali blizu Kresnic. Nekdo se je odpeljal s kajakom po suhljad, drugi pa smo pripravili večerjo in prenočišče. Ovognu, ki je samotno žarel v noč, se je utrnula še nekatera vesela na račun našega najdaljšega brodinika, ki je pisal že drugo pismo neki skrivnostni osebi.

ZANIMIVOSTI

POŠIRI NEJM-SVETU

Bik je vrgel vlak s tira. V državi Oklahoma (ZDA) je bik povzročil redko prometno nesrečo. Luksuzni vlak "Texas chief" je iztiril in pri tem je bilo ranjenih sedem potnikov.

53.000 požarov v New Yorku. Po poročilih gasilskega poveljstva mesta New Yorka je bilo leta 1952 v tem največjem mestu na svetu 52.741 požarov, dnevno torej okoli 140. Skoda, ki so jo povzročili, znaša okrog 14 milijard dinarjev. Umrlo je 160 ljudi, 160 pa so jih obsodili, ker so namerno povzročili požare.

Nevsakdanja nesreča. V Ameriki se je ponesrečilo veliko letalo tipa „C-46“. Na letališču v Memphisu mu je pri vzletu odpovedal motor. Pilot je izgubil kontrolo nad strojem in po kratkem letu je avion strmoljal na bližnjo avtostrado. Pri padcu je letalo zmečkal pod seboj potniški avtomobil.

660 mrtvih zaradi vročine. Pakistan je zadnje dni v njej zajel izreden vročinski val. Nevzdržljiva temperatura je povzročila na tisoče lažih in težjih živčnih obolenj. Ugotovili so 600 smrtnih žrtev. Take vročine prebirostvo ne pomni že 20 let.

Poplave na Japonskem. V pokrajini Kiju-Siju so v zadnjem času doživeli usodno poplavo. Po poročilih iz Tokia pogrešajo okrog 2 tisoč ljudi, mrtvih in ranjenih pa je preko tisoč prebivalcev. To je do sedaj največja poplava na Japonskem.

Spektralna analiza za iskanje zlata. Specialisti britanske geološke službe uporabljajo v zadnjem času poselbo spektralno analizo za ugotavljanje količine zlata v zlatih rudnikih na ozemlju britanskega Bornea. Ta način jim omogoča, da ugotovijo prisotnost zlata v rudniku že, če ga je le tri miligrami v eni toni rude.

Opica na poti v vsemirje. Najvišja višina, ki jo je dosegel človek v ameriškem letalu Bell, znaša 21.000 m. Z baloni so se ljudje povzročili v višino 19.000 m. Seveda s tem še ni rečeno, da človeški organizem ne prenese večje višine. Poizkusili z opicami so to potrdili. Zivali so napravili v posebne obleke, dali so jim maske za kisik in jih nato izstrelili v raketa, ki letijo preko meje stratosfere. Opice so ostale pri življenu, čeprav je raketa dosegla fantastično višino 105 km.

Sviarska neutralnost. Svica je ob sklenitvi west-falskega miru 1648. leta dobro izkoristila svoj geografski položaj. Izbojevala si je pravico, da lahko stoji ob strani pri vseh mednarodnih sporih in zaprekah, ki jih povzročajo kralji in vlade. Iz leta 1648. torej datira njenja neutralnost.

Prvi tank. Leta 1911 je J. A. Corry iz Leedsa izdelal model tanka in ga ponudil britanskemu vojnemu ministrstvu. Ministrstvo je model odklonilo. Čez štiri leta pa je Churchill sklenil izdelovati take tanke. Moral je premagati hud odpor vojaških krogov, preden so pričeli z delom. Ti tanki so se v zelo majhnem številu prvič pojavili 1916. leta na zapadni fronti.

Napoleono kronanje. Napoleon je na svojem kronanju 2. decembra 1804 povabil v Pariz tudi papeža Pija XII. V odločilnem trenutku, ko bi mu papež moral položiti krono na glavo, mu je Napoleon vzel iz rok in se sam kronal. Visokemu rimskemu predstavniku je s tem dejaniem očitno pokazal svojo moč in voljo.

Verouk v Rimu ukinjen. V Rimu je bilo leta 1908 mestno zastopstvo tako ogroženo nad vatikansko politiko, da je sklenilo ukiniti verouk na rimskih šolah. Razen tega je bil v znak protesta izbran za načelnika mesta Zid Nathan.

Carobno ogledalo za reševanje brodolomcev. Sončne žarke zajamemo z ogledalom in jih usmerimo proti mestu, kjer je oseba, ki ji hočemo signalizirati. Signali, ki jih ustvarimo na ta način, so najuspešnejši optični signali in so vidni tudi iz daljave 30 km. Strokovnjaki so na osnovi tega dejstva izdelali enostavno napravo, s katero brodolomci lahko obrenejo pozornost reševalcev nase. To je majhno kovinsko ogledalo, ki ima v sredini odprtino z optično lečo. Brodolomec gleda skozi odprtino in tako usmeri snop sončnih žarkov točno na kraj, kjer so njegovi rešitelji. Ti mu potem lahko hitro priskočijo na pomoč.

Namenili smo se tudi ponoviti naprej, toda pri Radečah nas je zmotilo nekak preglasno šumenje. Razen tega je čoln še nasedel na plitvino in najbolje je bilo, da smo se ustavili. Ko smo z vso silo ričili čoln proč, je naenkrat zmanjkal tal pod nogami. Ni kazalo drugega, kakor da smo v oblike zaplavali po tolminčku. Toda kljub tej običajni mornarski nezgodbi smo prav sladko zaspali na diščem se.

V ponedeljek, četrti dan potovanja, se je poslovil od nas en kajakaš, ki je odšel na vlak in odnesel s seboj pisma za domače. Ob čolnov bok so spet zapljuskali vodo. Že v prejšnjih stoletjih, ko je cvetelo čolnarjenje po Savi od Ljubljane skozi slovenske in hrvaške kraje, je delal čolnarjenje preglavice. O tem pričajo koli, zabitvi v rečno dno in pot ob reki, po kateri so hohili brodarji ter vlekli čolne z vrvmi. — Tudi to oviro, ki je bila ena zadnjih, smo srečno premagali, zahvaljujoč se prisilenosti vse posadke in kajakom.

Vzgojni uspeh kolonij

Vsako leto se odpravlja na letovanje na tisoče otrok: eni reda. Mislite, da je lahko postati naplhnjene slavnjače, ki imajo vsako jutro drugačno obliko? Kaj še! Pa, poglejte, kako se trudijo, kako skraj do centimetra natančno zavajajo odeje in rjuhe! Zajela jih je skupna naloga. Postaviti se hočjo z lepo pospravljenom spalnicu. Sto in sto drobnih stvari, ki pozitivno vplivajo na otroka v koloniji. Razen tega se otroci tudi kulturno izobražujejo. Tu se naučijo novih pesmi in novih iger. Prirovi doslovci imajo ugodno priliko vplivala na vašega otroka!

Verjetno, mamice, svojega razvajenca, izbirčneža in nesamostojneža ne bi prepoznale, če bi ga opazovale v koloniji.

Pa poglejmo, kako se obnašajo otroci v koloniji. otrok se podreže zahtevam skupnosti. Tukaj ni izjem. Tu ni prilike, da bi kdo »zganjal kaprice«. Hrana je za vse enaka; dobrimi jedi dobijo po želji še dodatek. Tako se vzbudi tudi izbirčnežu tek, če že ne tek, pa bi vsaj prvim postal rad enak. In tako prosi za »dodatek« celo tedaj, kadar je na jedilniku hrana, ki jo doma odklanja.

Med med kozmetičnimi nasveti precej besed o tem, kako ostane ženska lepa in mlada. Med recepti za shujšanje oziroma za vitko linijo pa je bilo malo takih, ki bi ženskam zagotavljali, da bodo ostale po shujšanju — zdrave.

Vsekakor je vitkost tudi sedaj odlika, ki si jo vsaj na tistem vsakrat ženski želi, kajti vitko telo je bolj estetsko in zato tudi bolj privlačno. Skrb za vitko linijo torej tudi danes

za spoznavanje živali in rastlin; v naravi je živiljenje čisto drugačno kakor v suhoparnih učbenikih.

Ko se otroci vrnejo in jih starši izprašujejo, kako je bilo, dobitajo sila kratke odgovore: lepo. V tej besedi je zapoveden tudi ves vzgojni uspeh življenja v koloniji.

Mamice, ne zamerite tega, kar so se vaši ljubljenci v koloniji naučili: samostojnost, postrežljivosti, reda in čistoči. Gradite na tem in pripozname boste, da je kolonija vzgojno vplivala na vašega otroka!

Kako ostanemo sveže in vitke

V zadnjih 30 letih je bilo ni odveč, paziti pa moramo, kakšne metode se bomo poslužile, da si vitkost ohranimo ali pridobimo.

Ker se telo zmeraj obnavlja, mu moramo dati vse, kar za obnovbo celic potrebujem. Pri izbiri hrane mislimo na vitamine, ki so za nemoteno delovanje telesnih organov nujno potrebni. Vitamine dobimo vase s svežo zelenjavou in sadjem, s surcivim maslom in rumejam. Zelo koristi, če na tečejo pojemanju jabolko in nato lahek zajtrk. Črn kruh je priporočljivi, saj je zdrave.

Kosilo začimo z zeleno solato in ga končajmo s sadjem. Zapomnimo si, da je v tenino zelenih listih več vitaminov in rudinskih snovi, ki so za nemoteno delovanje telesnih organov nujno potrebni. Vitamine dobimo vase s svežo zelenjavou in sadjem, s surcivim maslom in rumejam. Zelo koristi, če na tečejo pojemanju jabolko in nato lahek zajtrk. Črn kruh je priporočljivi, saj je zdrave.

Razen pravilne prehrane, je potrebna tudi vsakodnevna telovadba. Dovolj je, če vsako jutro 5 minut telovadimo pri odprttem oknu in 20 krat globoko vdihнемo in izdihamo. Če uspemo, se vsak dan vsaj eno uro sprehajajmo po svežem zraku, kajti prav sveži zrak nas najbolj ščiti pred stanjem.

Še nekaj: izogibljimo se upavalnih praškov. Brom ali kakšen podoben medikament bo prinesel sen, toda otežkoči prebavo. Razen tega zjutraj ne bomo videti sveže. Kozarec vročega mleka z žganim sladkorjem ali kozarec oslavljene vode nas bo prav tako pomiril!

Ocvrti jajčevei (melancane): mo z oljem in nekaj kapljicami vode ter jih specemo v pečici. Serviramo hladne ali tople, lahko tudi kot uvodno jed.

Kumare v kisu: srednje velike, še bolj mlade kumare prereži po dolgem na 2 ali 4 dele,

Kuharski recepti

tudi nekoliko hrena in višnjevega ali trtrega listja. Kumare polij s prevrtem mrzlim vinskim kisom. Cez dva dni kis odlij, ga ponovno prevri in oholj in spet zlij na kumare.

Lahko pa kumare tudi cele oplijene maloži v sod ali v 10 litrske kozarce in jih zališe z neprekuhanim kisom, potem ko si jih 1 dan solila in obrišala s suho krpo. V tem primeru moraš kis čez zimo nekajkrat menjati.

Kumarčna solata za zimo: zdrave, trde, ne prevelike kumare, ki še nimajo razvitega semena, zrežemo na tanke rezine, nekoliko osolimo ter napolnimo z njimi prekuhané kozarce. Za 3 kg kumaric skuhamo 1 liter vinskega kisa, ki smo mu dodata rezano zeleno papriko, 2 zmečkana stroka česna in za nožovo konico le-telega popra. Prekuhaní kis zlijemo vrhu kumaric, ko se že nekoliko ohladi. Kumarice nekoliko premesamo s prekuhanim ročajem kuhalnice, da se dobro prepoje s kisom in nato zlijemo vrhu za prst debelo olja ter kozarce zavezemo. Hranimo jih na hladnem, temen prostoru.

Okna

Okna so oči našega doma, zato je dolžnost vsake gospodinje, da jih drži v redu.

Zapomnimo si, da še nikoli ne čistimo, kadar se upira vane sonce, ker ostanejo modrakaste. Čistimo pa jih z vodo, ki smo ji dodaš spirita ali salmijaka, jih zbrisemo s časopisnim papirjem, potem pa še z usnjeno krpo ali s svilnim papirjem.

Ce so na šipah madeži, jih odstranimo še pred čiščenjem oken. Mastne madeže speremo z milnico in čisto vodo. Mušje madeže odstranimo s kredo in špiritem, apnene pa s kisom; le v primeru, če so zelo stare in trdovratni s solno kislino (pazi na roke!). Šipe speremo nato z vodo.

Oljnato barvo odstranimo s šip s salmijkom ali z zmeso salmijaka, natrijevega luga in močnega mila (Schmierseife). Šipe nato operemo z vodo. Ičimo prepleškane okenske okvirje čistimo z blago milnico, jih zbrisemo s suho krpo in načrmo s parketno pasto torčeno zdrgnemo z usnjeno krpo. Temno pobarvane okvire očistimo s petrolejem in zbrisemo s suho krpo.

Ona: »Zakaj nisi tak, kakor drugi nedeljski ribiči, ki nikoli ničesar ne ulove!«

Nadevani jajčevei: ne pre-jim odstrani semе in mehko

starje jajčeve operemo, jim

notranje staniče. Ko jih moč-

no osoliš, jih položi za 1 dan

v klet. Potem jih osuši s pri-

čem, zloži v kozarec ali gli-

nast loncev in vmes natrosi po-

pra v debelih zrnih, stolčenega

gorčičnega zrnja, česna, red-

vike (črne) in lovcorja. Lahko

v ponev, jih osolimo in polije-

mo z oljem in nekaj kapljica-

mi vode ter jih specemo v pe-

čici. Serviramo hladne ali to-

ple, lahko tudi kot uvodno jed.

Maksim Gaspari in cehovski znak

Ko se je mladi Gaspari pri

Murniku v Kamniku učil za

štacunarja, je nad postrežno

mizo visel cehovski znak, ki

je pomenil, da je blago, ki ga

trgovini prodaja, pripravilo

iz tujih krajov. (Trgovina s

kolonialnim blagom).

Razen oplavutih kač so visele pa-

pirnate vrečice, omelca, rubari-

ce itd. — obesil pa je podnje

starji Murnik tudi plakat z re-

klamnim napisom, da:

»dobra mera in vaga, v ne-

besa pomaga.«

Hudomušni Gaspari pa je na

drugo stran načekal:

»Kdor to verjame, ga hudič

vzame.« *

Pa še nekaj o Gaspariju.

Med ljubljanskim festivalom

od 4. do 12. julija, so bile pri-

rejene tudi različne razstave.

Premnogo Slovencev je pohite-

lo na ta festival z namenom,

da si ogledajo zbirko slik svo-

jega Gasparija. Dušali so se po

ljubljanskih ulicah in niso mo-

gli verjeti, da so Ljubljancani

razstavo baš pred nosom fe-

stivala zaključili, ko je ven-

dar navada, da Ljubljana sko-

rve vse druge podobne prire-

tte podaljša in podaljšuje.

Vzroka tokratne izjeme ne po-

znamo, vemo pa, kaj Gaspari-

je umetnost, ki boža srce in vzbija v človeku ponos na veliko bogastvo naše fol-

klore.

Priznajmo, da še v sloven-

skem slikarstvu brez Gasparija

nastala neka praznina, saj so

njegova dela kakor svež šopek

nageljev na prsih naše sloven-

ske zemljice.

Počasi so drug za drugim odšli iz spalnice.

Naslednjega dne je Evica pritekla k Bertu.

Bert, Marge sem se danes tako prestrašila, kot še nikoli! Ko sem silila vanjo, naj mi pove, kaj ji je, je pograbila neko knjigo in mi jo vrgla v glavo. In noče in

noče govoriti. Je skoraj v stalni živčni krizi. Tako ji je slabco, a še vedno kar zdriva, če omenim zdravnika. Njena jed je bila včeraj gotovo zastrupljena, ni dvoma o tem, je obupano tožila. — Bert, načrt se uveljavlja še kar naprej.

Bert je bil sam tudi ves obupan. Prejšnji dan je bil odšel v Jackovo obednico, kjer so še stali ostanki kosila. Pokušal je, toda samo na Marginem krožniku je zasledil v jedi strup. Ceprav je pokusil čisto malo, je tako začušil posledice. K sreči je nosil vedno s seboj stekleničico protistrupa. Najprej zadnja nedelja v novembra, potem božič, tretji udarec mora priti za Novo leto.

Letos moderna

črno - bela kombinacija je popoldne, zlasti pa zvezčer zelo učinkovita. Bogato nagubano krilo iz atlasa ali podobnega blaga in svileno, enostavno krojeno blizu, prešito z robčki, združuje širok lakast ali usnjen črni pas.

Ariel Kassack:

24. december

Zima je bila na pragu. Zapadel je prvi sneg. Otroci so željno čakali, da bi ribniki zamrzili. Toda Marga... Marga in Jack sta bila problem zase. Marga se je po poslednji nedelji v novembra nekoliko popravila. Bila je sicer bolj bleda, shujšana, nekoliko nervoznejša, vendar popolnoma prisebna. Leto pa tam se je zdela preplašena, vendar je stalno odklanjala vsakršno pojasnilo, najo je mati še tako skrbno izpraševala. Odločno je odgovarjala:

— Mama, moraš že dovoliti, da vodim svoje živiljenje kakor se meni zdi. Gre za moje živiljenje. —

Toda, ali se z Jackom prepira zradi njegove sestre? Saj ga neprestano vlači v razne kotičke in mu nekaj šepeče na uho? Kako dolgo bo še ostala pri vaju?

Marga materi ni odgovorila. Kakor običajno ji je ušla in izbruhnila v jok.

V ponedeljek pred božičem se je skril Bert ob robu gozdčka in gledal v razsvetljeno okno Jackove obednice. Bila je zelo mrzla noč. Jack in Marga sta se zopet prepirla. Razločno je slišal njen ostri glas. Napeto je poslušal, da bi izvedel kaj važnega, nekaj, kar bi mu ponagalo razjasnit skrivnost zaklete hišice. Bil je že ves trd, ko je prepri dosegel višek in naenkrat utihnil. Kmalu za tem je Jack zaloputnil z glavnimi vratimi, planil na cesto, sedel v svoj avto in pognal. Bert mu je v kratki razdalji sledil v Evičinem vozu. Jack se je odpeljal naravnost v nočni lokal, kamor je tako pogosto zahajal. Bilo je že po 22. uri, ko je sedel spet v avto. Toda ni zavil proti domu. Ustavlil se je pred neko leseno hišico v pred-